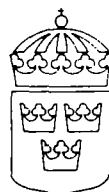

Regeringens proposition

1991/92:129

om socialavgifter på vissa förmåner när
förutsättningar för jämkning av förmånsvärdet
föreligger, m.m.

Prop.
1991/92:129

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i
bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 26 mars 1992.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Bo Lundgren

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det införs en möjlighet att i vissa fall beräkna arbetsgivaravgifter på ett justerat förmånsvärde motsvarande de jämningsmöjligheter som finns vid inkomsttaxeringen. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 1992.

Dessutom föreslås en utvidgning av den regel som i vissa fall undantar anställdas förvärv av värdepapper från förmånsbeskattning. Denna ändring föreslås gälla fr.o.m. inkomståret 1992. Vidare föreslås vissa justeringar av närmast teknisk art i kommunalskattelagens regler om särskilt grundavdrag för folkpensionärer och i lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Slutligen föreslås en ändring i reglerna om beräkning av preliminär skatt för den som inte tillhör svenska kyrkan.

1 Förslag till Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att punkt 3 a av anvisningarna till 32 § och punkt 1 av anvisningarna till 48 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Anvisningar till 32 §

3 a.¹ Har en anställd i ett aktiebolag förvärvat aktier i bolaget eller i ett bolag, som ingår i samma koncern som bolaget, till ett pris som understiger marknadsvärdet skall skillnadsbeloppet inte tas upp som intäkt om

1. aktier på grund av samtidigt erbjudande har förvärvats även av andra än bolagets anställda och aktieägare samt anställda och aktieägare i annat bolag, som ingår i samma koncern som bolaget, på samma villkor som gällt för de anställda,

2. under 1 nämnda anställdas och aktieägares sammanlagda aktieförvärv inte har överstigit tjugo procent av det totala antalet utbudna aktier,

3. den anställde därvid inte har förvärvat aktier för ett belopp som överstiger 30 000 kronor.

Vid beräkning enligt första stycket 2 medräknas även aktier beträffande vilka en aktieägare avyttrat sin företrädesrätt att förvärva aktier till andra än de anställda och aktieägarna.

Vad som sägs om aktier gäller även konvertibla skuldebrev, vinstandelsbevis och skuldebrev förenade med optionsrätt. *Bestämmelserna i denna anvisningspunkt gäller inte om något av nämnda slags värdepapper vid tiden för de anställdas förvärv är inregistrerat vid Stockholms fondbörs eller är föremål för handel enligt ett avtal som har träffats med ett svenskt värdepappersinstitut med skyldighet för detta att på begäran av envar ange kurser på värdepapperen och till dessa kurser köpa och sälja sådana värdepapper.*

Vad som sägs om aktier gäller även konvertibla skuldebrev, vinstandelsbevis, skuldebrev förenade med optionsrätt *och liknande finansiella instrument som ger innehavaren rätt att förvärva aktier.*

Vid tillämpning av denna anvisningspunkt jämställs styrelseledamot och styrelsesuppleant med anställd.

¹Senaste lydelse 1991:982.

till 48 §

1.² Vid tillämpningen av 48 § 4 mom. och denna anvisningspunkt iakttas följande. Som folkpension räknas inte barnpension eller vårdbidrag. Folkpension skall anses utgöra en inte obetydlig del av den skattskyldiges inkomst, om den uppgått till minst 6 000 kronor eller minst en femtedel av den sammanräknade inkomsten. Som folkpension behandlas även tilläggs pension i den mån den enligt lagen (1969:205) om pensionstillskott föranlett avräkning av pensionstillskott. Har folkpension enligt bestämmelserna i 17 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring samordnats med yrkesskadelivränta eller annan i nämnda lagrum angiven livränta skall vid tillämpning av första, andra respektive tredje stycket första meningen b det särskilda grundavdraget beräknas med ledning av den folkpension som skulle ha utgått om sådan samordning inte skett.

För gift skattskyldig, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, uppgår det särskilda grundavdraget till 1,325 basbelopp. För övriga skattskyldiga uppgår avdraget till 1,5 basbelopp. För gift skattskyldig, som under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension, uppgår avdraget till 1,5 basbelopp.

Det särskilda grundavdraget får dock inte överstiga

a) för skattskyldig som vid utgången av året före beskattningsåret och utgången av beskattningsåret uppbär folkpension samt under hela beskattningsåret bott i Sverige: summan av uppburen sådan pension som enligt fjärde stycket reducerar det särskilda grundavdraget samt

b) för skattskyldig som inte avses i a eller som under beskattningsåret uppburit folkpension i form av förtidspension, halv ålderspension enligt lagen om allmän försäkring eller som avlidit: uppburen folkpension och pensionstillskott som uppburits enligt 2 § eller 2 a § lagen om pensionstillskott. För skattskyldig som har livränta som avses i första stycket sista meningen tillämpas i stället för bestämmelsen i föregående mening a bestämmelsen i föregående mening b om det är till fördel för den skattskyldige.

Det särskilda grundavdraget får dock inte överstiga

a) för skattskyldig som vid utgången av året före beskattningsåret och utgången av beskattningsåret uppbär folkpension samt under hela beskattningsåret bott i Sverige: summan av uppburen sådan pension som enligt fjärde stycket reducerar det särskilda grundavdraget samt

b) för skattskyldig som inte avses i a eller som under beskattningsåret uppburit folkpension i form av förtidspension, halv eller en fjärdedels ålderspension enligt lagen om allmän försäkring eller som avlidit: uppburen folkpension och pensionstillskott som uppburits enligt 2 § eller 2 a § lagen om pensionstillskott. För skattskyldig som har livränta som avses i första stycket sista meningen tillämpas i stället för bestämmelsen i föregående mening b om det är till fördel för den skattskyldige.

²Senaste lydelse 1991:602.

Det särskilda grundavdraget reduceras med 65 procent av den del av uppburen pension som överstiger det för den skattskyldige enligt andra stycket gällande avdragsbeloppet. Pension som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring reducerar dock inte det särskilda grundavdraget.

För den som vid utgången av året före beskattningsåret inte uppbar folkpension reduceras det särskilda grundavdraget i stället med 65 procent av den del av taxerad inkomst som överstiger det för den skattskyldige enligt andra stycket gällande avdragsbeloppet.

Oavsett vad som i det föregående sagts om reducering föreligger alltid rätt till särskilt grundavdrag med så stort belopp som den skattskyldige skulle ha fått i grundavdrag enligt 48 § 2 eller 3 mom. om dessa bestämmelser i stället hade tillämpats.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1992 och tillämpas första gången vid 1993 års taxering.

2 Förslag till Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Skattepliktiga *naturaförmåner* skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde styckena uppbördslagen (1953:272).

Föreslagen lydelse

5 §

Skattepliktiga *förmåner* skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde styckena uppbördslagen (1953:272).

Om det föreligger fall som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § kommunal-skattelagen (1928:370), eller sådant fall att den skattskyldige skulle kunna få förmånsvärdet bestämt med stöd av punkt 2 tredje stycket andra meningen av samma anvisningar, får skattemyndigheten på framställning av arbetsgivaren bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill. Arbetsgivaren skall underrätta arbetstagare som berörs av skattemyndighetens beslut.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992 och tillämpas på förmåner som utges efter ikraftträdandet.

¹Lagen omtryckt 1991:98.

3 Förslag till Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Prop. 1991/92:129

Härigenom föreskrivs att 5 och 8 §§ uppbördslagen (1953:272)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Vid beräkning av preliminär A-skatt enligt skattetabell skall för envar skattskyldig, beträffande vilken icke skall tillämpas enligt 4 § 3 mom. andra stycket fastställd särskild tabell, tillämpas den tabell, som avser en sammanlagd utdebitering till kommunal inkomstskatt och landstingsskatt, vilken för skattekrona och skatteöre är lika med det belopp, som för inkomståret bestämts till utdebitering i kommunen eller kommundelen. Ingår i sistnämnda utdebitering öretal, uppgående till högst femtio, användes den tabell, som avser närmast lägre utdebitering. Därest i utdebiteringen ingår öretal, överstigande femtio, tillämpas den tabell som avser närmast högre utdebitering. Att å inkomst av arbetsanställning, som är avsedd att vara kortare tid än en vecka, preliminär A-skatt dock kan beräknas enligt vilken som helst för inkomståret upprättad skattetabell, framgår av bestämmelserna i 4 § 4 mom.

Har den skattskyldige rätt till skattenedsättning enligt 1 § första meningen lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan, skall detta beaktas vid bestämmande av tillämplig tabell för beräkning av preliminär A-skatt.

8 §

Åtnjuter skattskyldig jämte kontant inkomst andra förmåner skall preliminär A-skatt beräknas efter inkomstförmånernas sammanlagda värde. Har den skattskyldige utgett ersättning för en förmån skall förmånsvärdet sättas ned med ersättningens belopp.

Värdet av bilförmån skall beräknas enligt punkt 2 utom tredje stycket andra meningen av anvisningarna till 42 § kommunal-skattelagen (1928:370).

Värdet av bilförmån skall beräknas enligt punkt 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370). Tredje stycket andra meningen av nämnda anvisningspunkt skall dock tillämpas endast i fall som avses i sjätte stycket nedan.

¹Lagen omtryckt 1991:97.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

²Senaste lydelse 1991:1908.

Värdet av förmån av bostad som är belägen här i riket och som inte är semesterbostad skall beräknas enligt följande grunder. Riket delas in i områden som är väsentligen enhetliga i fråga om boendekostnader. Förmånsvärdet av en bostad inom varje område skall bestämmas till det genomsnittliga värdet för jämförbara bostäder inom området. Om bostaden är belägen utom tätort med närmaste omgivning skall dock värdet bestämmas till det lägsta av nämnda genomsnittsvärden reducerat med tio procent.

Värdet av annan förmån än som avses i andra och tredje styckena skall beräknas enligt 42 § andra stycket kommunalskattelagen samt punkt 1 andra och tredje styckena och punkt 3 av anvisningarna till den paragrafen.

Föreligger fall som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen får skattemyndigheten bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill.

Om skattemyndigheten bestämt värdet av förmånen enligt bestämmelserna i 5 § andra stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare skall detta värde användas även vid beräkning av preliminär A-skatt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992.

De nya bestämmelserna i 5 § tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för 1993.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst skall, utöver vad som framgår av lagen om allmän försäkring, gälla följande.

Värdet av skattepliktiga förmåner i annat än pengar till arbetstagare, som skall betala sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Skattepliktiga förmåner skall i andra fall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde styckena uppbördslagen (1953:272).

Värdet av skattepliktiga förmåner i annat än pengar till arbetstagare, som skall betala sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Skattepliktiga förmåner skall i andra fall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde och sjätte styckena uppbördslagen (1953:272). När skäl föreligger får avvikelser ske från förmånsvärde som skattemyndigheten bestämt enligt 5 § andra stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna, minskade med erhållen kostnadsersättning, överstiger fyratusen kronor.

Särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt hänförs till intäkt av näringsverksamhet meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete får från inkomst av en viss förvärvskälla inte dras av underskott i annan förvärvskälla.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid beräkning av pensionsgrundande inkomst som avser tid före ikraftträdandet.

¹Lagen omtryckt 1976:1015.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1976:1015.

²Senaste lydelse 1990:660.

5 Förslag till Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.
2 §²

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar eller andra skattepliktiga förmåner som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (*inkomst av anställning*) eller på annan grund (*inkomst av annat förvärvsarbete*). Med inkomst av anställning likställs kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. Som inkomst av anställning räknas dock inte ersättning från en arbetsgivare som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, om arbetet har utförts i arbetsgivarens verksamhet utom riket. I fråga om arbete som utförs utomlands av den som av en statlig arbetsgivare sänts till ett annat land för arbete för arbetsgivarens räkning bortses vid beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Som inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som enligt 1 § första stycket 2-6 lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt. Som inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte sådan ersättning enligt gruppsjukförsäkring eller trygghetsförsäkring vid arbetsskada som enligt 2 § första stycket lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt. Den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete skall därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som överstiger sju och en halv gånger basbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner för utfört arbete i annan form än pension räknas som inkomst av anställning, såvida ersättningen under ett år uppgår till minst 1 000 kronor, även om mottagaren inte är anställd hos den som utger ersättningen. I fråga om ersättning som utgör inkomst

¹Lagen omtryckt 1982:120.

²Senaste lydelse 1991:689.

av näringsverksamhet, gäller vad nu har sagts endast under förutsättning att den försäkrade och den som utger ersättningen är ense om detta. I nu angivna fall skall den som utför arbetet anses såsom arbetstagare och den som utger ersättningen såsom arbetsgivare. Kan ersättning för arbete för någon annans räkning under året inte antas uppgå till minst 1 000 kronor, skall ersättningen från denne inte tas med vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten i annat fall än då den utgör inkomst av näringsverksamhet. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning skall bortses från ersättning som idrottsutövare får från sådan ideell förening som avses i 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet, om ersättningen från föreningen under året inte kan antas uppgå till minst ett halvt basbelopp.

Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Om inkomsten helt eller delvis utgörs av skattepliktiga förmåner skall de tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde styckena uppbördslagen (1953:272).

Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Om inkomsten helt eller delvis utgörs av skattepliktiga förmåner skall de tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde och sjätte styckena uppbördslagen (1953:272). När skäl föreligger får avvikelser ske från förmånsvärde som skattemyndigheten bestämt enligt 5 § andra stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992.

6 Förslag till Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

Prop. 1991/92:129

Härigenom föreskrivs att anvisningarna till 14 § lagen (1968:430) om mervärdeskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Anvisningar

till 14 §

I vederlaget, saluvärdet eller inköpsvärdet inräknas varje annan statlig skatt eller avgift än mervärdeskatt.

Med vederlag avses vid omsättning mot kontant betalning den erhållna likviden minskad med rabatt som direkt avgår från likviden och vid annan omsättning det pris som överenskommits vid avtalets ingående enligt utfärdad faktura eller annan handling. I vederlaget skall inräknas avbetalningstillägg och varje annat pristillägg som skall erläggas av köparen enligt avtalet utom ränta.

Vid beräkning av beskattningsvärde eller skattepliktig omsättning får avdrag icke göras för s.k. villkorlig rabatt som utgår vid betalning inom viss tid. Ej heller får avdrag göras för diskonto vid diskontering av kundväxel.

Vid omsättning som innebär att ny eller renoverad bilmotor lämnas till bestämt pris mot att en renoveringsbar bilmotor av samma slag tages i byte utan särskild värdering, skall i beskattningsvärdet icke inräknas något värde för den inbytt motorn. Vad nu sagts gäller även vid annan jämförlig omsättning.

Med saluvärde avses marknadsvärde enligt kommunalskattelagen, om inget annat följer av sjunde och åttonde styckena.

Utgår gemensamt vederlag vid omsättning av varor eller tjänster, av vilka en del inte är skattepliktiga, bestäms beskattningsvärdet genom uppdelning av vederlaget efter skälig grund. Motsvarande gäller saluvärde vid uttag.

Vid uttag av tjänst som avser fastighet anses saluvärdet motsvara summan av nedlagda kostnader jämte ränta på eget kapital och värdet av den skattskyldiges eget arbete.

Vid omsättning enligt punkt 2 första stycket g) av anvisningarna till 2 § anses, såvitt avser nyttjande av personbil för privat bruk, som beskattningsvärde ett belopp som överensstämmer med det *schablonvärde* som enligt 5 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare har fastställts i fråga om tillhandahållande av bilförmån åt anställd.

Vid omsättning enligt punkt 2 första stycket g) av anvisningarna till 2 § anses, såvitt avser nyttjande av personbil för privat bruk, som beskattningsvärde ett belopp som överensstämmer med det *värde* som enligt 5 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare har *bestämts* i fråga om tillhandahållande av bilförmån åt anställd. *I fråga om den skattskyldiges eget nyttjande får*

¹Lagen omtryckt 1990:576.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:889.

skattemyndigheten på ansökan bestämma beskattningsvärdet enligt de grunder som anges i sistnämnda lagrum. Detsamma gäller i fråga om delägare i handelsbolag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992.

7 Förslag till Lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 7 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. 7 §¹

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i kommunalskattelagen (1928:370). Värdet av bilförmån skall dock beräknas utan tillämpning av bestämmelserna i punkt 2 tredje stycket andra meningen och punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § nämnda lag. Värdet av annan bostadsförmån än förmån av semesterbostad skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 § tredje stycket uppbördslagen (1953:272).

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i kommunalskattelagen (1928:370). Vid beräkning av värdet av bilförmån och kostförmån skall dock bestämmelserna i punkt 2 tredje stycket andra meningen och punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § nämnda lag tillämpas endast i enlighet med beslut av skattemyndigheten med stöd av 5 § andra stycket lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. Värdet av annan bostadsförmån än förmån av semesterbostad skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 § tredje stycket uppbördslagen (1953:272). Om värdet av en förmån justerats enligt 5 § andra stycket lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare skall anges att justering skett.

Det sammanlagda värdet av förmånerna skall anges särskilt för sig.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992 och tillämpas första gången vid 1993 års taxering.

¹Senaste lydelse 1990:1136.

8 Förslag till Lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Förslagen lydelse

2 §²

En enskild person eller ett dödsbo skall för varje år till staten betala särskild löneskatt med 21,85 procent på inkomst av passiv näringsverksamhet här i riket samt, om den skattskyldige före årets början fyllt 65 år eller inte fyllt 65 år men under hela året uppburit hel ålderspension eller avlidit under året, på inkomst som avses i 3 kap. 4 § andra stycket lagen (1981:691) om socialavgifter samt vidare på ersättning som utgår enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i punkt 12 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370) eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i nämnda anvisningspunkt till den del ersättningen utgår i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst. Skatt beräknas inte på sådana inkomster för vilka den skattskyldige skall betala egenavgifter enligt 3 kap. 4 § lagen om socialavgifter.

Skatt beräknas inte heller på ersättning för ett uppdrag där avtal har träffats om att ersättningen för uppdraget skall likställas med inkomst av anställning enligt 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Vid beräkning av skatteunderlaget gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 5 § lagen om socialavgifter.

Skatt betalas inte då skatteunderlaget understiger 1 000 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992 och tillämpas på inkomst som tas upp till beskattning vid 1993 års taxering eller senare.

¹Senaste lydelse av lagens rubrik 1991:688.

²Senaste lydelse 1991:1846.

9 Förslag till Lag om ändring i lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan

Härigenom föreskrivs att 2 och 4 §§ lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Det åligger skattemyndighet att vid debitering av slutlig eller tillkommande skatt beakta rätt till skattenedsättning, som må tillkomma den skattskyldige enligt 1 §.

Vid beräkning av preliminär skatt åligger det skattemyndigheten att beakta rätt till sådan skattenedsättning som tillkommer den skattskyldige enligt 1 § första meningen.

4 §²

Har rätt till skattenedsättning enligt 1 § *icke* beaktats vid debiteringen äger den skattskyldige söka rättelse hos den skattemyndighet som utfärdat *debit-sedeln*. Därvid tillämpas bestämmelserna i uppbördslagen om rättelse av felaktig debitering av slutlig eller tillkommande skatt.

Har rätt till skattenedsättning enligt 1 § *inte* beaktats äger den skattskyldige söka rättelse hos den skattemyndighet som utfärdat *skatt-sedeln*. Därvid tillämpas bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om *omprövning*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992 och tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för år 1993.

¹Senaste lydelse 1990:342.

²Senaste lydelse 1990:342.

10 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1992:000) om ändring i lagen
(1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som
icke tillhör svenska kyrkan

Härigenom föreskrivs att lagen (1992:000) om ändring i lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan skall ändras så att 1 § och ikraftträdandebestämmelserna till lagen får följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Sådan församlingsskatt enligt församlingsskattelagen (1988:180), som efter kyrkofullmäktiges beslut eller annars debiteras efter samma grunder som gäller för debitering av kommunalskatt, skall påföras den, som vid ingången av inkomståret inte tillhörde svenska kyrkan, efter endast 25 procent av det för debiteringen bestämda beloppet. Vad nu sagts gäller också den som tillhörde svenska kyrkan men inte varit folkbokförd här i riket under någon del av inkomståret.

Sådan församlingsskatt enligt församlingsskattelagen (1988:180), som efter kyrkofullmäktiges beslut eller annars debiteras efter samma grunder som gäller för debitering av kommunalskatt, skall påföras den, som den 1 november året före inkomståret inte tillhörde svenska kyrkan, efter endast 25 procent av det för debiteringen bestämda beloppet. Vad nu sagts gäller också den som tillhörde svenska kyrkan men inte varit folkbokförd här i riket under någon del av inkomståret.

Denna lag¹ träder i kraft den 1 januari 1993 och tillämpas första gången vid debitering av skatt enligt 1994 års taxering. Lagen tillämpas dock vid utbetalning under åren 1993 och 1994 av förskott som avses i 4 a § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

Denna lag¹ träder i kraft den 1 juli 1992 och tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för år 1993 och slutlig skatt på grund av 1994 års taxering. Lagen tillämpas dock vid utbetalning under åren 1993 och 1994 av förskott som avses i 4 a § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

¹Lydelse enligt prop. 1991/92:100 Bil. 8.

²1992:000.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 mars 1992

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden B. Westerberg, Friggebo, Johansson, Laurén, Hörnlund, af Ugglas, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, P. Westerberg, Ask

Föredragande: statsrådet Lundgren

Proposition om socialavgifter på vissa förmåner när förutsättningar för jämkning av förmånsvärdet föreligger, m.m.

1 Inledning

Den nuvarande metoden med en schabloniserad värdering av bilförmåner tillkom år 1987. Reglerna ger vissa möjligheter att jämka förmånsvärdet vid inkomsttaxeringen.

I samband med införandet av reglerna fastslogs att någon motsvarande jämningsmöjlighet inte skulle införas vid fastställandet av underlaget för arbetsgivaravgifter.

Detta har lett till att det i dag kan vara stora skillnader i uttag av socialavgifter beroende på om en rörelse drivs som en enskild näringsverksamhet eller i aktiebolagsform. Drivs rörelsen som enskild näringsverksamhet slår ett jämkat förmånsvärde vid inkomsttaxeringen igenom för näringsidkaren även på egenavgifterna eftersom dessa grundar sig på den taxerade inkomsten medan någon justering inte är möjlig vid bestämmandet av underlaget för arbetsgivaravgifterna i ett aktiebolag.

Med anledning av bl.a. en framställning från Svenska Taxiförbundet togs frågan upp i proposition 1991/92:48 om justeringar i beskattningen i inkomstslaget tjänst, m.m. Jag uttalade därvid att det torde framstå som omotiverat och orättvist för många näringsidkare att valet av företagsform avgör möjligheterna till jämkning av underlaget för socialavgifterna. Det fanns enligt min mening anledning att ändra reglerna på så sätt att ett jämkat förmånsvärde i dessa fall även påverkar underlaget för arbetsgivaravgifter.

Jag anförde vidare att jag räknade med att kunna återkomma med ett förslag till riksdagen under våren 1992 och att de nya reglerna borde kunna tillämpas redan under inkomståret 1992.

Inom finansdepartementet har efter samråd med socialdepartementet utarbetats en promemoria med förslag till lösning av den aktuella frågan. Förslaget har remissbehandlats. De remissinstanser som har yttrat sig över promemorian är Riksförsäkringsverket (RFV), Riksskatteverket

(RSV) och Svenska Taxiförbundet. Promemorian och remissvaren finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (dnr. 1334/92).

Regeringen beslutade den 12 mars 1992 att inhämta *lagrådets* yttrande över vissa lagförslag. De till lagrådet remitterade förslagen bör fogas till protokollet som *bilaga 1*. Lagrådet har lämnat lagförslagen utan erinran. Lagrådets yttrande bör fogas till protokollet som *bilaga 2*. Vissa redaktionella ändringar har företagits i förhållande till de remitterade förslagen.

Jag kommer nu först att redovisa mitt förslag till nya regler för socialavgifter på vissa förmåner när förutsättningar för jämkning av förmånsvärdet föreligger. Förslaget bygger på promemorian.

I förevarande sammanhang kommer jag också att ta upp ytterligare några frågor.

Den första av dessa rör anställdas förmånsbeskattning vid förvärv av värdepapper där det enligt min mening finns anledning att föreslå en utvidgning av undantaget från beskattning. Jag kommer vidare att föreslå ändringar i reglerna om särskilt grundavdrag för folkpensionärer med anledning av förslagen i prop. 1991/92:149 om avskaffande av delpensionsförsäkringen, m.m. samt en ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster som innebär att löneskatt på inkomster av bl.a. passiv näringsverksamhet inte skall tas ut om underlaget understiger 1 000 kr. Slutligen kommer jag att redovisa ett förslag till beräkning av preliminär skatt för den som inte tillhör svenska kyrkan.

2 Socialavgifter på vissa förmåner när förutsättningar för jämkning av förmånsvärdet föreligger

2.1 Bakgrund

Värdering av naturaförmåner vid inkomsttaxeringen regleras i 42 § kommunalskattelagen (1928:370), KL. Värdet av produkter, varor eller andra förmåner, som ingår i lön eller annan inkomst, beräknas enligt paragrafen till marknadsvärdet. Bilförmån, som är en av de vanligast förekommande förmånerna, värderas enligt särskilda grunder som anges i punkt 2 av anvisningarna till 42 § och kostförmån enligt grunder som anges i punkt 3 av nämnda anvisningar.

Möjlighet till jämkning av bilförmån och förmån av fri kost ges i punkt 4 av anvisningarna till 42 §. Enligt dessa regler får jämkning ske uppåt eller nedåt om det finns synnerliga skäl.

Som jag tidigare nämnt infördes år 1987 ett schabloniserat system för beskattning av förmån av fri eller delvis fri bil. I prop. 1986/87:116 fastslogs att arbetsgivaravgifterna skall beräknas på förmånsvärdet utan hänsyn till en eventuell jämkning vid inkomsttaxeringen.

På sidan 20 f anförde departementschefen följande:

Sedan ingången av år 1985 har uppbörden av arbetsgivaravgifter och av innehållen preliminär skatt samordnats. För att systemet skall fungera smidigt är det viktigt att regler och rutiner är enkla att tillämpa både för arbetsgivare och myndigheter. När det gäller bilförmån har det hittills inte förelegat skyldighet för arbetsgivaren

att beräkna och innehålla preliminär skatt. Beträffande förmånerna kost och bostad föreligger däremot en sådan skyldighet och en enhetlighet i värderingen vid avgiftsberäkningen har där genomförts.

När det nu blir möjligt att värdera bilförmånen redan när den skattskyldige åtnjuter den bör en motsvarande samordning göras. Jag har i avsnitt 2.2.3 angett att begreppet jämkning av förmånsvärdet inskränkts betydligt i förhållande till promemorians förslag. Som jag där anfört är syftet att förmånsvärdet före jämkning skall utgöra ett definitivt underlag för arbetsgivaravgifter och för beräkning av det belopp på vilket preliminär skatt skall erläggas för förmånen. Det bör i sammanhanget framhållas att för bilar äldre än sex år får användas endast det värde som grundar sig på en genomsnittsberäkning eftersom enbart detta värde med säkerhet finns tillgängligt under inkomståret. Skulle det beträffande en enskild skattskyldig föreligga synnerliga skäl för jämkning av förmånsvärdet får den skattskyldige i stället vända sig till lokala skattemyndigheten och begära beslut om jämkning av sin preliminärskatt.

Vid förmån av fri bil förekommer det relativt ofta att förmånsvärdet jämkas. Riksskatteverket meddelar varje år rekommendationer m.m. för värdering av fri bil vid taxeringen. I rekommendationerna anges olika fall där jämkning kan komma i fråga. Jämkning kan i dessa fall ske till lägst ett halvt basbelopp. Det kan således vara fråga om betydande nedsättningar av förmånsvärdet.

Jämkningsmöjligheterna vid inkomsttaxeringen föreligger oavsett i vilken form en verksamhet bedrivs. På socialavgiftssidan medför dock ett jämkningsbeslut skilda effekter såvitt gäller förmåner som tillkommer företagets ägare beroende på om en verksamhet drivs som en enskild näringsverksamhet eller i aktiebolagsform.

Egenavgifterna för den som driver en enskild näringsverksamhet beräknas på den taxerade inkomsten vari har beaktats ett eventuellt jämkat förmånsvärde. Drivs verksamheten däremot i aktiebolagsform, beräknas dock arbetsgivaravgifterna enligt 5 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter, USAL, alltid på ett ojämkat förmånsvärde.

5 § USAL hänvisar i dag till 8 § första-fjärde styckena uppbördslagen (1953:272), UBL. I 8 § andra-fjärde styckena UBL hänvisas till 42 § KL angående värderingen av naturaförmåner vid beräkningen av preliminär A-skatt. I punkt 2 av anvisningarna till 42 § finns reglerna för hur en bilförmån skall värderas. I punkt 4 av anvisningarna till 42 § ges en möjlighet att jämka detta värde uppåt eller nedåt om synnerliga skäl föreligger. Först i femte stycket av 8 § UBL hänvisas dock till denna jämkningsmöjlighet varför den inte är tillämplig vid beräkning av underlaget för arbetsgivaravgifter. Däremot gäller den vid beräkning av den preliminära A-skatten.

2.2.1 En justeringsmöjlighet införs

Mitt förslag: Det införs en möjlighet att justera det värde som ligger till grund för arbetsgivaravgifter när förutsättningar föreligger för att få värdet jämkat vid taxeringen.

Justeringsmöjligheten införs för bilförmån och kostförmån.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget.

Skälen för mitt förslag: En grundprincip är och bör vara att samma värde skall utgöra underlag för beräkning av både preliminär skatt och arbetsgivaravgifter.

Det torde framstå som omotiverat och orättvist för många näringsidkare att valet av verksamhetsform avgör möjligheten till justering av underlaget för socialavgifter. Dessa skillnader kan, som jag nyss anfört, vara av avsevärd ekonomisk betydelse. På ett förmånsvärde av fri bil år 1992 som jämkas från 59 160 kr. (Volvo 740 GL 1992 års modell) till 16 850 kr. blir i dag egenavgifterna 5 686 kr. medan arbetsgivaravgifterna blir 20 584 kr.

Det finns därför enligt min mening starka skäl för att införa en möjlighet att justera även det värde som ligger till grund för arbetsgivaravgifter när förutsättningar föreligger för att få värdet jämkat vid taxeringen. En sådan möjlighet bör inte vara begränsad till bilförmån utan bör gälla även för kostförmån. Den torde dock i praktiken främst få betydelse för värdet av bilförmån med hänsyn till de relativt stora belopp det kan vara fråga om beträffande denna förmån.

Skäl som talar emot en sådan möjlighet är av främst administrativ art. Regeländringen medför i viss mån ökad arbetsbelastning för skatteförvaltningen och väcker bl.a. frågor om vem som skall kunna begära ett beslut om ett justerat förmånsvärde, när justeringen skall kunna begäras och hur besluten skall vara utformade. I det följande skall jag närmare belysa dessa problem.

2.2.2 Vem skall kunna begära ett beslut om ett justerat förmånsvärde

Mitt förslag: Arbetsgivaren ges möjlighet att själv ansöka om en justering av förmånsvärdet om han anser att värdet av den förmån han utger till den anställde inte motsvarar det schablonvärde som förmånen annars skall tas upp till.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget.

Skälen för mitt förslag: I dag är det arbetstagaren som själv ansöker om jämkning av förmånsvärdet vid uttaget av preliminärskatt och inkomsttaxeringen i den mån han önskar någon jämkning.

Införs en möjlighet att justera förmånsvärdet vid beräkning av underlaget för arbetsgivaravgifter blir det av intresse för arbetsgivaren att han får en möjlighet att själv ansöka om en justering av förmånsvärdet om han anser att värdet av den förmån han utger till den anställde inte motsvarar det schablonvärde som förmånen annars skall tas upp till. Arbetsgivaren bör ges en sådan möjlighet.

Möjligheten för arbetsgivaren att ansöka om justering av ett förmånsvärde bör av främst praktiska skäl vara frikopplad från den anställdes möjlighet att enligt gällande regler ansöka om ett jämkat förmånsvärde i samband med en ansökan om jämkning av den preliminära A-skatten enligt 45 § UBL. En sammankoppling med jämningsinstitutet enligt UBL skulle leda till att en arbetsgivare inte skulle kunna få förmånsvärdet justerat i de fall en anställd först vid taxeringen begär att få förmånsvärdet jämkat. Särskilda svårigheter skulle också uppkomma när den anställde betalar B-skatt. Förutsättningarna för att få en justering av underlaget för arbetsgivaravgifter bör dock givetvis vara desamma som för jämkning vid taxeringen.

En arbetsgivare som vill kunna beräkna underlaget för arbetsgivaravgifterna på ett justerat förmånsvärde ansöker enligt den nu föreslagna ordningen om detta med stöd av 5 § USAL. Om en arbetsgivare ansöker om och får ett sådant beslut skall han ha rätt att använda sig av det justerade värdet vid beräkning av arbetsgivaravgifterna oavsett om den anställde ansökt om jämkning vid inkomsttaxeringen. Arbetsgivaren bör vara tvungen att tillämpa det justerade värdet även vid beräkning av den preliminära skatten eftersom samma värde normalt bör gälla för både beräkning av preliminärskatt och arbetsgivaravgifter.

Om den anställde av någon anledning inte vill att preliminärskatteavdraget beräknas på ett justerat förmånsvärde, han kan t.ex. ha sidoinkomster eller av andra skäl inte bry sig om att begära jämkning, är han oförhindrad att begära att arbetsgivaren gör ett högre preliminärskatteavdrag.

En arbetsgivare som ansöker om en justering av förmånsvärdet för förmåner som han utger till sina anställda skall göra detta hos den skattemyndighet där arbetsgivaren är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagarens skatt. Skattemyndigheten bestämmer då ett justerat förmånsvärde som arbetsgivaren sedan tillämpar vid beräkningen av arbetsgivaravgifter och preliminärskatt.

Arbetsgivarens möjlighet att begära och få ett beslut om att få använda ett justerat förmånsvärde blir således ett institut som är helt fristående från det befintliga jämningsinstitutet.

Mitt förslag: Den anställdes möjlighet att erhålla jämkning ändras inte. Det skall åligga arbetsgivaren att underrätta den anställda om att arbetsgivaren har fått ett beslut om justerat förmånsvärde enligt 5 § USAL.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt.

Remissinstanserna: RSV och Svenska Taxiförbundet tillstyrker förslaget i sin helhet. RFV tillstyrker förslaget men anför att den anställda bör få möjlighet att yttra sig före skattemyndighetens beslut eftersom det kan påverka hans pensions- och sjukpenninggrundande inkomst.

Skälen för mitt förslag: Om den anställda vill ha jämkning av den preliminära A-skatten ansöker han om detta hos skattemyndigheten i det län där hans hemortskommun är belägen. Om den anställda därvid vill ha ett jämkat förmånsvärde vid preliminärbeskattningen måste han uppge detta i sin ansökan. Skattemyndigheten fattar sedan ett beslut om jämkning av den preliminära A-skatten där även ett eventuellt jämkat förmånsvärde kan utgöra en grund för beslutet.

För att undvika att en jämkning av ett förmånsvärde beaktas dubbelt, både vid beslut enligt den föreslagna lydelsen av 5 § USAL och vid ett beslut om jämkning av preliminärskatten, bör det åligga arbetsgivaren att underrätta den anställda om att arbetsgivaren har fått ett beslut om justerat förmånsvärde enligt 5 § USAL. Den anställda har då möjlighet att uppge detta i sin jämkningsansökan. Det synes lämpligast att denna underrättelseskyldighet åligger arbetsgivaren och inte skattemyndigheten eftersom skattemyndigheten när den beslutar om justering av förmånsvärdet i vissa fall inte kommer att veta vilka av arbetsgivarens anställda som kommer att åtnjuta förmånen. Ett företag kan exempelvis ha en bil som en eller flera anställda får disponera under sådana förhållanden att jämkningsskäl föreligger. En underrättelse kan ske exempelvis genom en uppgift på lönebeskedet.

Uppgiften kan vara av intresse för den anställda även av kontrollskäl. Skulle den anställda anse att beslutet om justerat förmånsvärde är felaktigt har han möjlighet att hos skattemyndigheten initiera att det tas upp till prövning på nytt.

RFV har i sitt remissyttrande förordat att den anställda får möjlighet att yttra sig före skattemyndighetens beslut eftersom det enligt de i promemorian föreslagna reglerna kan påverka hans pensions- och sjukpenninggrundande inkomst.

Jag har i och för sig förståelse för denna synpunkt. Som jag redan framhållit vet emellertid skattemyndigheten inte alltid i förväg vilka skattskyldiga som kommer att beröras av ett beslut. Det är därför av praktiska skäl knappast möjligt att generellt ha en sådan ordning som RFV föreslagit.

Det finns emellertid ändå anledning att mot bakgrund av RFV:s synpunkter företa vissa ändringar i förhållande till promemorians förslag och även i förhållande till det till lagrådet remitterade förslaget.

Pensions- och sjukpenninggrundande inkomst bestäms för närvarande, i likhet med underlaget för arbetsgivaravgifter, på ett ojämkat förmånsvärde, även om jämkning skett vid inkomsttaxeringen. När underlaget för arbetsgivaravgifter justeras enligt den nu föreslagna bestämmelsen i 5 § USAL bör också normalt underlaget för pensions- och sjukpenninggrundande inkomst justeras på motsvarande sätt. Med hänsyn till bl.a. vad jag tidigare anfört om svårigheterna för skattemyndigheten att veta vilka arbetstagare som berörs framstår det dock som olämpligt att ett beslut om justerat förmånsvärde enligt 5 § USAL skall vara bindande vid fastställande av pensions- och sjukpenninggrundande inkomst. Förmånsvärdet bör kunna prövas självständigt i sistnämnda sammanhang. Föreligger skäl för det bör således vid fastställandet av pensions- och sjukpenninggrundande inkomst avvikelser få göras från ett förmånsvärde som beslutats av skattemyndigheten med stöd av 5 § andra stycket USAL. Någon sådan möjlighet fanns inte i promemoriaförslaget och inte heller i lagrådsremissens förslag. Skäl att avvika från skattemyndighetens beslut om justerat förmånsvärde kan exempelvis finnas när den skattskyldige i sin självdeklaration lämnat sådana upplysningar att det framgår att förutsättningar för jämkning inte föreligger.

I enlighet med vad jag nu har anfört bör ändringar företas i 4 § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, AFL.

Det justerade förmånsvärdet bör anges på kontrollavgiften. Att ett justerat värde använts bör dessutom anges särskilt. En sådan ordning för kontrollavgiften kräver ändringar i 3 kap. 7 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrollavgifter.

2.2.4 Vid vilken tidpunkt skall förmånsvärdet kunna justeras

Mitt förslag: Justering av förmånsvärdet vid beräkning av arbetsgivaravgifter skall kunna medges endast från och med den kalendermånad då beslut om justering meddelats av skattemyndigheten, med de undantag som följer av möjligheten att i efterhand hos skattemyndigheten begära att månads- eller årsavgiften fastställs.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget.

Skälen för mitt förslag: Uppbörderna av arbetsgivaravgifter är ett i princip slutet system där arbetsgivaren varje månad redovisar och betalar de avgifter som belöper på föregående månads löner och förmåner. Arbetsgivaren kan dock begära att skattemyndigheten i efterhand fastställer månadsavgiften eller årsavgiften. Om en arbetsgivare tidigare

redovisat en för hög månadsavgift kan han genom att lämna en ny deklARATION rätta de tidigare lämnade uppgifterna. För att återbetalning skall kunna ske krävs i dessa fall ett särskilt fastställelsebeslut från skattemyndigheten. Beslut som meddelas senast den 1 mars året efter utgiftsåret skall därvid avse endast månadsavgift, medan beslut därefter kan avse årsavgift.

Vid införandet av en schabloniserad beskattning av bilförmåner betonade den dåvarande departementschefen, som jag i det föregående anförde, vikten av att ha ett system för uppbörd av preliminärskatt och beräkning av arbetsgivaravgifter som är smidigt och lätt att tillämpa både för arbetsgivare och myndigheter. Detta bör givetvis gälla även fortsättningsvis.

I de flesta fall då en justering av underlaget för socialavgifter blir aktuell bör denna kunna beviljas före ingången av det aktuella utgiftsåret och då vanligtvis avse hela detta år. Om anställningen påbörjas under ett löpande år eller förmånen av någon annan anledning erhålls först en tid in på året kan justering beviljas för den del av året för vilken förmånen erhålls. I dessa fall utgör inte systemet med en sluten uppbördsperiod för varje månad något problem.

I vissa undantagsfall kan dock behovet av justering vara svårt att förutse vid ingången av utgiftsåret. Den anställde kan t.ex. bli långvarigt sjuk och därför inte ha möjlighet att utnyttja bilförmånen.

Den enskilde arbetstagaren har i sådana fall alltid möjlighet att vid taxeringen ansöka om jämkning av förmånsvärdet.

Genom den nämnda möjligheten att begära att skattemyndigheten i efterhand fastställer månads- eller årsavgift ges emellertid även arbetsgivaren möjlighet att i efterhand erhålla justering av underlaget för socialavgifter. Detta förfarande medför i och för sig vissa komplikationer både för arbetsgivare och skattemyndigheter. Med hänsyn till att dessa fall torde bli sällan förekommande bör dock denna möjlighet till korrigerings av avgiftsunderlaget kunna tillåtas.

Det saknas enligt min mening mot bakgrund av det anförda skäl att frånga den gällande principen med kalendermånaden som en i princip sluten period. Justering av förmånsvärdet vid beräkning av arbetsgivaravgifter bör således kunna medges endast från och med den kalendermånad då beslut om justering meddelats av skattemyndigheten med de undantag som följer av möjligheten att i efterhand hos skattemyndigheten begära att månads- eller årsavgiften fastställs.

Möjlighet till justering av förmånsvärdet vid beräkning av arbetsgivaravgifter uppnås lagtekniskt genom att i ett nytt andra stycke i 5 § USAL införs en regel om att skattemyndigheten, när det föreligger fall som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § KL, på framställning av arbetsgivaren får bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill.

Samtidigt föreslås en ändring i 8 § UBL innebärande att skattepliktiga förmåner vid beräkning av preliminär skatt skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 5 § andra stycket USAL när ett beslut enligt denna bestämmelse föreligger.

I dag saknas möjlighet att vid beräkning av preliminär skatt och socialavgifter beakta ett förmånsvärde för bil av årsmodell som är äldre än fem år som bestämts med tillämpning av punkt 2 tredje stycket andra meningen av anvisningarna till 42 § KL. En sådan möjlighet bör också införas. Lagtekniskt föreslås detta ske genom en bestämmelse i 5 § andra stycket USAL. Tillsammans med den föreslagna förändringen i 8 § UBL kommer ett förmånsvärde som bestämts med tillämpning av denna regel att kunna beaktas vid beräkningen av socialavgifter och preliminär skatt och inte som i dag endast vid inkomsttaxeringen.

2.2.5 Uttagsbeskattning för mervärdesskatt

Mitt förslag: Beskattningsvärdet vid uttagsbeskattning för mervärdesskatt skall kunna grundas på ett justerat förmånsvärde.

Promemorians förslag: Överensstämmer i allt väsentligt med mitt.

Remissinstanserna: *RFV* och *Svenska Taxiförbundet* tillstyrker förslaget. *RSV* tillstyrker i princip men föreslår vissa redaktionella ändringar av lagtexten.

Skälen för mitt förslag: Utnyttjar ägaren av t.ex. en taxirörelse en personbil som utgör en skattepliktig tillgång i rörelsen för privat bruk föreligger ett skattepliktigt uttag enligt lagen (1968:430) om mervärdesskatt. Beskattningsvärdet är därvid enligt anvisningarna till 14 § mervärdesskattelagen detsamma som anges i 5 § USAL. Här liksom vid inkomsttaxeringen föreligger ingen skillnad mellan olika företagsformer. Beskattningsvärdet är alltid det ojusterade förmånsvärdet oavsett om verksamheten drivs som en enskild näringsverksamhet eller i aktieföretagsform.

Den föreslagna ändringen av 5 § USAL medför tillsammans med en viss justering av anvisningarna till 14 § mervärdesskattelagen att även beskattningsvärdet vid uttagsbeskattning för mervärdesskatt kommer att kunna grundas på ett justerat förmånsvärde. Den av *RSV* föreslagna redaktionella förändringen av lagtexten har här beaktats.

2.2.6 Ikraftträdande

Mitt förslag: Lagändringarna skall träda i kraft den 1 juli 1992 och bli tillämpliga på förmåner som utges efter detta datum.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås att lagändringarna skall träda i kraft den 1 juli 1992 och bli tillämpliga på förmåner som utges efter utgången av år 1991.

Remissinstanserna: *RFV* och *Svenska Taxiförbundet* tillstyrker förslaget. *RSV* anser att ikraftträdandet bör skjutas upp till den 1 januari

1993 eller att de nya bestämmelserna i vart fall tillämpas tidigast från den 1 juli 1992. Verket anför att vid en retroaktiv jämkning av avgiftsunderlaget måste en motsvarande prövning av uppberdsdeklarationer som arbetsgivaren redan lämnat göras, vilket kommer att medföra betydande merarbete. Anställda, för vilkas förmåner arbetsgivaren begär jämkning av underlaget för arbetsgivaravgifter, kan redan ha fått ett beslut om jämkning av förmånsvärde. Detta beslut skulle behöva ändras för att undvika "dubbeljämkning" och kvarstående skatt för den anställde. Även för de skattejämkningar som görs efter ikraftträdandet kan problem uppkomma i de fall arbetsgivaren begär justering av avgiftsunderlaget. För att inte skattejämkningen skall bli felaktig måste den anställde i sin ansökan ange att förmånsvärdet justerats genom arbetsgivarens försorg samt det justerade värdet. Risker är enligt RSV uppenbar att den skattskyldige förbiser att uppge att justering redan skett genom arbetsgivarens försorg. RSV anför vidare att om lagen får retroaktiv verkan kan detta även komma att leda till en retroaktiv förlust av pensionsgrundande inkomst för den anställde.

Skälen för mitt förslag: Jag anser det angeläget att de nu föreslagna förändringarna genomförs så snabbt som möjligt. Det hade därför varit önskvärt att de nya reglerna hade kunnat gälla redan från och med den 1 januari i år. Som RSV påpekat skulle emellertid en retroaktiv tillämpning leda till vissa betydande olägenheter. Det föreligger risk för ett inte obetydligt antal "dubbeljämkningar" och därmed till att många skattskyldiga får kvarstående skatt. En retroaktiv verkan skulle även kunna leda till en retroaktiv förlust av pensionsgrundande inkomst för den anställde. En omprövning skulle vidare i vissa fall få göras av de uppberdsdeklarationer som arbetsgivaren redan lämnat.

Med hänsyn till dessa skäl anser jag att de föreslagna ändringarna bör träda i kraft den 1 juli 1992 och tillämpas på förmåner som utges efter detta datum.

Även vid ett ikraftträdande vid denna tidpunkt föreligger en viss risk för "dubbeljämkning". Problemet torde dock bli betydligt mindre i detta fall och bör kunna motverkas genom information till i första hand berörda arbetsgivare.

3 Anställdas förvärv av aktier

Mitt förslag: De särskilda bestämmelserna i kommunalskattelagen som undantar anställdas aktieförvärv från förmånsbeskattning i vissa fall utvidgas. Utvidgningen innebär att undantagsregeln även omfattar förvärv av aktier o.d. i ett redan hörsnoterat företag.

Skälen för mitt förslag: En anställds förvärv av värdepapper till underpris från ägaren till det företag där han arbetar eller direkt från företaget utgör i princip en skattepliktig löneförmån.

Beskattningsfrågan kan dock vara svårbedömd bl.a. med hänsyn till svårigheterna att värdera förmånen. Det finns därför en undantagsregel i punkt 3 a av anvisningarna till 32 § KL som syftar till att klargöra inom vilken ram anställda i ett aktiebolag kan förvärva aktier i bolaget utan att förmånsbeskattas.

En förutsättning för att undantagsregeln skall kunna tillämpas är att aktierna i bolaget vid tiden för värdepappersförsäljningen inte är börsnoterade eller noterade på den s.k. OTC-listan. Undantagsregeln gäller dessutom inte för anställda som köpt värdepapper för mer än 30 000 kr. Regeln tillämpas vidare endast när de anställdas förvärv skett på samma villkor som gällt för allmänheten och de anställdas förvärv tillsammans med förvärv som görs av aktieägare i bolaget inte avser mer än 20 % av det totala antalet utbudna värdepapper.

Det bör också anmärkas att för att en förmånsbeskattning överhuvudtaget skall bli aktuell krävs att de anställda ges en formell eller faktisk företrädesrätt att förvärva värdepapper till underpris.

Riksdagen gav i slutet av förra året regeringen ett bemyndigande att genomföra en privatisering av vissa statliga företag (prop. 1991/92:69, NU10, rskr. 92). I riktlinjerna för försäljningen av företagen anges att de anställda bör få möjlighet att bli delägare i de företag där de arbetar.

Under förberedelserna för försäljningen av de helt eller delvis statligt ägda företagen har det uppmärksammats att den aktuella undantagsregeln för förmånsbeskattningen inte omfattar erbjudanden om att förvärva aktier i ett redan noterat företag och att detta försvårar en önskvärd breddning av aktieägandet. Det finns därför anledning att ställa frågan om inte undantagsregeln även borde vara tillämplig på värdepappersförvärv i noterade bolag.

Vid emissioner och aktieförsäljningar utnyttjas allt oftare finansiella instrument som innehåller en option eller konverteringsrätt. Inte sällan kan värdet på en rätt att vid ett framtida tillfälle förvärva noterade aktier vara svårbedömt. En utvidgning av undantagsregeln kan här skapa full klarhet i beskattningsfrågan och underlätta för de anställda att bli delägare i det egna företaget.

Enligt min mening medför beloppstaket på 30 000 kr. jämte kraven i undantagsregeln att de anställdas förvärv skall ske på samma villkor som gäller för allmänheten och att de anställdas och aktieägarnas förvärv sammantaget skall rymmas inom 20 % av de nyemitterade resp. sålda aktierna ett tillräckligt skydd mot ett kringgående av förmånsbeskattningen. Med en 80-procentig tilldelning till allmänheten kan de anställda på detta sätt inte rimligen tillföras värden av sådan betydelse att ett undantag från förmånsbeskattningen kommer i konflikt med skattesystemets grundläggande principer. Jag vill också understryka att undantaget närmast har karaktären av uppskov med beskattningen eftersom en värdestegring beskattas som kapitalvinst när den anställde säljer värdepappren. Det finns alltså inte skäl att behandla förvärv av aktier i bolag som tidigare introducerats på marknaden annorlunda än övriga aktier.

Jag föreslår därför en utvidgning av undantagsregeln så att regeln även omfattar aktier m.m. i ett redan noterat bolag.

Jag är i detta sammanhang inte beredd att ta upp och göra en bedömning i de näraliggande frågorna om värderingen av förmån att förvärva aktier o.d. från arbetsgivaren och beskattningstidpunkten i fall då undantagsregeln inte är tillämplig. Enligt min uppfattning finns det dock skäl att överväga om de nuvarande reglerna - som för övrigt skärptes avsevärt genom lagstiftning hösten 1989 - innebär en lämplig lösning av dessa beskattningsfrågor. Jag utesluter därför inte framtida justeringar av reglerna på detta område.

Mitt förslag föranleder en ändring i punkt 3 a av anvisningarna till 32 § KL. Undantagsregeln gäller nu endast aktier, konvertibla skuldebrev, vinstandelsbevis och skuldebrev förenade med optionsrätt. I förslaget vidgas regeln till att omfatta även andra finansiella instrument som utnyttjas för att ge ut aktier på marknaden. Regeln kommer därigenom att omfatta bl.a. aktieoptioner som är knutna till eller fristående från skuldebrev och skuldebrev som ges ut anknutna till såväl en köp- som en teckningsoption som avser aktier.

Den nya regeln bör gälla redan för inkomståret 1992.

4 Vissa övriga frågor

4.1 Justering av det särskilda grundavdraget för folkpensionärer

Mitt förslag: Bestämmelsen i kommunalskattelagen som reglerar folkpensionärers rätt till särskilt grundavdrag anpassas till de nya reglerna i lagen om allmän försäkring om möjlighet till uttag av även en fjärdedels ålderspension.

Skälen för mitt förslag: I prop. 1991/92:149 om avskaffande av delpensionsförsäkringen m.m. föreslår regeringen att delpensionsförsäkringen avskaffas fr.o.m. den 1 juni 1992. Det föreslås vidare att en möjlighet införs inom den allmänna pensioneringen att göra uttag av även en fjärdedels ålderspension, vilket bl.a. föranleder ändringar i lagen om allmän försäkring. Enligt nu gällande regler kan uttag av ålderspension endast begränsas till hälften av pensionen. De föreslagna ändringarna föranleder en konsekvensändring av reglerna om särskilt grundavdrag för folkpensionärer i punkt 1 av anvisningarna till 48 § KL, så att den också skall omfatta en fjärdedels ålderspension.

4.2 Särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Mitt förslag: Särskild löneskatt skall inte tas ut på inkomster av bl.a. passiv näringsverksamhet som understiger 1 000 kr.

Skälen för mitt förslag: Vid beräkning av arbetsgivaravgifter och egenavgifter finns regler om att avgifter inte skall erläggas om ersättningen inte uppgått till 1 000 kr. [2 kap. 4 § 1. lagen (1981:691) om socialavgifter, SAL] respektive om avgiftsunderlaget understiger 1 000 kr. (3 kap. 3 § fjärde stycket SAL).

I lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, SLF, finns motsvarande beloppsgräns vad beträffar de ersättningar som regleras i 1 § genom en hänvisning i denna paragraf till 2 kap. 3-5 §§ SAL.

Däremot finns vad beträffar de inkomster som regleras i 2 § SLF, bl.a. inkomst av passiv näringsverksamhet, ingen regel av innebörd att en beloppsgräns på 1 000 kr. skall tillämpas även här. Av praktiska skäl bör samma gräns gälla för alla inkomster som skall beläggas med särskild löneskatt.

Jag förslår därför att en sådan beloppsgräns införs genom ett tillägg till 2 § SLF.

4.3 Beräkning av preliminär A-skatt för den som inte tillhör svenska kyrkan

Mitt förslag: Om en skattskyldig har rätt att få sin slutliga skatt nedsatt på grund av att han inte tillhör svenska kyrkan skall hänsyn tas till nedsättningen även vid beräkning av preliminär A-skatt enligt tabell. Förutsättningen för att en skattskyldig skall få nedsättning av församlingsskatten skall vara att den skattskyldige inte tillhörde svenska kyrkan den 1 november året före inkomståret.

Skälen för mitt förslag: Den som inte är medlem i svenska kyrkan skall betala endast den del av församlingsskatten som är avsedd att täcka kostnaderna för kyrkans begravningsverksamhet. Denna andel anses vara 25 % av den kyrkliga utdebiteringen (jfr prop. 1991/92:100, Bilaga 8, s. 141).

Bestämmelserna om nedsättning av slutlig och tillkommande skatt för den som inte är medlem i svenska kyrkan finns i lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan. Nuvarande bestämmelser i UBL innebär att även den preliminära B-skatten kan sättas ned i de fall skatten tas ut enligt bestämmelserna i 13 § 1 mom. första stycket UBL. Så blir fallet när den slutliga skatt som ligger till grund för debiteringen av den preliminära skatten har nedsatts. Däremot finns ingen bestämmelse om att den preliminära A-skatten skall sättas ned i de fall den betalas enligt huvudregeln genom att arbetsgivaren gör skatteavdrag på lön, dvs. när A-skatten skall beräknas enligt skattetablell, och arbetstagaren inte har begärt jämkning av den preliminära skatten. I fråga om särskilda beslut i enskilda fall, t.ex. jämningsbeslut, anses bestämmelserna i UBL inte hindra att skattemyndigheten även vid ett beslut om preliminär A-skatt eller B-skatt beaktar nedsättningen i den

slutliga skatten när myndigheten har uppgift om att sådan nedsättning skall ske. Skattemyndigheten saknar emellertid inte sällan denna uppgift när jämningsbeslutet skall fattas.

För inkomståret 1992 varierar församlingsskatten mellan 0,40 kr. och 2,54 kr. Den slutliga skatten kan alltså i vissa fall komma att sättas ned med ett betydande belopp. Nuvarande ordning medför att en arbetstagare som inte är medlem i svenska kyrkan vid ingången av inkomståret inte sällan betalar en för hög preliminär skatt.

Enligt min mening bör huvudprincipen i 3 § 1 mom. UBL, dvs. att den skattskyldige skall betala en preliminär skatt som så nära som möjligt kan antas motsvara den slutliga skatten, tillämpas även i nu aktuellt fall. En sådan ordning är emellertid av praktiska skäl inte möjlig om förhållandena vid inkomstårets ingång skall vara avgörande för rätten till lindring i skattskyldigheten. Den avgörande tidpunkten måste flyttas till sådan tid före inkomstårets början att skattemyndigheterna hinner med att beakta nedsättningen när skattsedlarna på preliminär A-skatt utfärdas. En lämplig tidpunkt är den 1 november året före inkomståret vilket datum nu är avgörande när det gäller att bestämma den skattskyldiges hemortskommun enligt 66 § KL. Jag föreslår detta.

Mitt förslag föranleder ändringar i 5 § UBL, 2 och 4 §§ lagen om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan och 1 § lagen (1992:000) om ändring i lagen om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan.

I ett nytt andra stycke i 5 § UBL har tagits in en bestämmelse om att det vid beräkning av preliminär A-skatt enligt skattetablell skall tas hänsyn också till sådan nedsättning av den slutliga skatten som en skattskyldig har rätt till enligt 1 § första meningen lagen om viss lindring i skattskyldigheten för den som inte tillhör svenska kyrkan. Regeln gäller även för sådan skattskyldig beträffande vilken det finns fastställd en sådan särskild skattetablell som avses i 4 § 3 mom. andra stycket, dvs. en tabell avseende en skattesats i femtiotal ören. I detta fall skall - sedan den utdebitering som är aktuell för den skattskyldige avrundats enligt reglerna i första stycket - valet stå mellan den särskilda tabellen och en tabell som avser hela kronor.

5 Statsfinansiella effekter

De statsfinansiella effekterna av de föreslagna förändringarna kan inte antas bli annat än obetydliga.

6 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,
3. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),

4. lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,
5. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
6. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
7. lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
8. lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
9. lag om ändring i lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan,
10. lag om ändring i lagen (1992:000) om ändring i lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan.

Förslagen under punkterna 2, 4 och 5 har upprättats i samråd med statsrådet Könberg.

Lagrådets yttrande har inhämtats beträffande förslagen under punkterna 2 och 4-7 samt del av förslaget under punkten 3.

Övriga lagförslag är av sådan beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

5 § UBL, 3 kap. 2 § AFL och 2 § SLF föreslås ändrade även i prop. 1991/92:112 om F-skattebevis m.m.

7 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta de upprättade lagförslagen.

8 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag föredraganden har lagt fram.

1 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av
socialavgifter från arbetsgivare

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter¹ från arbetsgivare skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Skattepliktiga *naturaförmåner* skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde styckena uppbördslagen (1953:272).

Skattepliktiga *förmåner* skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde styckena uppbördslagen (1953:272).

Om det föreligger fall som avses i punkt 2 tredje stycket andra meningen eller punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370), får skattemyndigheten på framställning av arbetsgivaren bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill. Arbetsgivaren skall underrätta arbetstagare som berörs av skattemyndighetens beslut.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992 och tillämpas på förmåner som utges efter ikraftträdandet.

¹Lagen omtryckt 1991:98.

2 Förslag till Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Prop. 1991/92:129
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 8 § uppbördslagen (1953:272)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Åtnjuter skattskyldig jämte kontant inkomst andra förmåner skall preliminär A-skatt beräknas efter inkomstförmånernas sammanlagda värde. Har den skattskyldige utgett ersättning för en förmån skall förmånsvärdet sättas ned med ersättningens belopp.

Värdet av bilförmån skall beräknas enligt punkt 2 utom tredje stycket andra meningen av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370).

Värdet av förmån av bostad som är belägen här i riket och som inte är semesterbostad skall beräknas enligt följande grunder. Riket delas in i områden som är väsentligen enhetliga i fråga om boendekostnader. Förmånsvärdet av en bostad inom varje område skall bestämmas till det genomsnittliga värdet för jämförbara bostäder inom området. Om bostaden är belägen utom tätort med närmaste omgivning skall dock värdet bestämmas till det lägsta av nämnda genomsnittsvärden reducerat med tio procent.

Värdet av annan förmån än som avses i andra och tredje styckena skall beräknas enligt 42 § andra stycket kommunalskattelagen samt punkt 1 andra och tredje styckena och punkt 3 av anvisningarna till den paragrafen.

Föreligger fall som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen får skattemyndigheten bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill.

Om skattemyndigheten bestämt värdet av förmånen enligt bestämmelserna i 5 § andra stycket lagen (1984:668) om upphörd av socialavgifter från arbetsgivare skall detta värde användas även vid beräkning av preliminär A-skatt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992.

¹Lagen omtryckt 1991:97.

3 Förslag till Lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring

Prop. 1991/92:129
Bilaga 1

Häri genom föreskrivs att 4 § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst skall, utöver vad som framgår av lagen om allmän försäkring, gälla följande.

Värdet av skattepliktiga förmåner i annat än pengar till arbetstagare, som skall betala sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Skattepliktiga förmåner skall i andra fall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde styckena uppbördslagen (1953:272).

Värdet av skattepliktiga förmåner i annat än pengar till arbetstagare, som skall betala sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Skattepliktiga förmåner skall i andra fall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde och sjätte styckena uppbördslagen (1953:272).

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna, minskade med erhållen kostnadsersättning, överstiger fyratusen kronor.

Särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt hänförs till intäkt av näringsverksamhet meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete får från inkomst av en viss förvärvskälla inte dras av underskott i annan förvärvskälla.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid beräkning av pensionsgrundande inkomst som avser tid före ikraftträdandet.

¹Lagen omtryckt 1976:1015.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1976:1015.

²Senaste lydelse 1990:660.

4 Förslag till Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Prop. 1991/92:129
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §²

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar eller andra skattepliktiga förmåner som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (*inkomst av anställning*) eller på annan grund (*inkomst av annat förvärvsarbete*). Med inkomst av anställning likställs kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. Som inkomst av anställning räknas dock inte ersättning från en arbetsgivare som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, om arbetet har utförts i arbetsgivarens verksamhet utom riket. I fråga om arbete som utförs utomlands av den som av en statlig arbetsgivare sänts till ett annat land för arbete för arbetsgivarens räkning bortses vid beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Som inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som enligt 1 § första stycket 2-6 lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt. Som inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte sådan ersättning enligt gruppsjukförsäkring eller trygghetsförsäkring vid arbetsskada som enligt 2 § första stycket lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt. Den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete skall därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som överstiger sju och en halv gånger basbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner för utfört arbete i annan form än pension räknas som inkomst av anställning, såvida ersättningen under ett år uppgår till minst 1 000 kronor, även om mottagaren inte är anställd hos den som utger ersättningen. I nu angivna fall skall den som utför arbetet anses såsom arbetstagare och den som utger ersättningen såsom

¹Lagen omtryckt 1982:120.

²Lydelse enligt prop. 1991/92:112.

arbetsgivare. Kan ersättning för arbete för någon annans räkning under året inte antas uppgå till minst 1 000 kronor, skall ersättningen från denne inte tas med vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten i annat fall än då den utgör inkomst av näringsverksamhet. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning skall bortses från ersättning som enligt 2 a § skall anses som inkomst av annat förvärvsarbete samt ersättning som idrottsutövare får från sådan ideell förening som avses i 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet, om ersättningen från föreningen under året inte kan antas uppgå till minst ett halvt basbelopp.

Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Om inkomsten helt eller delvis utgörs av skattepliktiga förmåner skall de tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde styckena uppbördslagen (1953:272).

Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Om inkomsten helt eller delvis utgörs av skattepliktiga förmåner skall de tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första-fjärde och sjätte styckena uppbördslagen (1953:272).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992.

Härigenom föreskrivs att anvisningarna till 14 § lagen (1968:430) om mervärdeskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

**Anvisningar
till 14 §**

I vederlaget, saluvärdet eller inköpsvärdet inräknas varje annan statlig skatt eller avgift än mervärdeskatt.

Med vederlag avses vid omsättning mot kontant betalning den erhållna likviden minskad med rabatt som direkt avgår från likviden och vid annan omsättning det pris som överenskommits vid avtalets ingående enligt utfärdad faktura eller annan handling. I vederlaget skall inräknas avbetalningstillägg och varje annat pristillägg som skall erläggas av köparen enligt avtalet utom ränta.

Vid beräkning av beskattningsvärde eller skattepliktig omsättning får avdrag icke göras för s.k. villkorlig rabatt som utgår vid betalning inom viss tid. Ej heller får avdrag göras för diskonto vid diskontering av kundväxel.

Vid omsättning som innebär att ny eller renoverad bilmotor lämnas till bestämt pris mot att en renoveringsbar bilmotor av samma slag tages i byte utan särskild värdering, skall i beskattningsvärdet icke inräknas något värde för den inbytta motorn. Vad nu sagts gäller även vid annan jämförlig omsättning.

Med saluvärde avses marknadsvärde enligt kommunalskattelagen, om inget annat följer av sjuende och åttonde styckena.

Utgår gemensamt vederlag vid omsättning av varor eller tjänster, av vilka en del inte är skattepliktiga, bestäms beskattningsvärdet genom uppdelning av vederlaget efter skälig grund. Motsvarande gäller saluvärde vid uttag.

Vid uttag av tjänst som avser fastighet anses saluvärdet motsvara summan av nedlagda kostnader jämte ränta på eget kapital och värdet av den skattskyldiges eget arbete.

Vid omsättning enligt punkt 2 första stycket g) av anvisningarna till 2 § anses, såvitt avser nyttjande av personbil för privat bruk, som beskattningsvärde ett belopp som överensstämmer med det *schablonvärde* som enligt 5 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare har *fastställts* i

Vid omsättning enligt punkt 2 första stycket g) av anvisningarna till 2 § anses, såvitt avser nyttjande av personbil för privat bruk, som beskattningsvärde ett belopp som överensstämmer med det *värde* som enligt 5 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare har *bestämts* i fråga

¹Senaste lydelse 1990:576.

Nuvarande lydelse

fråga om tillhandahållande av bilförmån åt anställd.

Förslagen lydelse

om tillhandahållande av bilförmån åt anställd. *I fråga om den skattskyldiges eget nyttjande får skattemyndigheten på ansökan bestämma beskattningsvärdet enligt de grunder som anges i sistnämnda lagrum.*

Prop. 1991/92:129
Bilaga 1

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992.

6 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och
kontrolluppgifter

Prop. 1991/92:129
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 7 § lagen (1990:325) om självdeklara-
tion och kontrolluppgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.
7 §¹

Värdet av förmåner som utgått i
annat än pengar skall beräknas i
enlighet med bestämmelserna i
kommunalskattelagen (1928:370).
Värdet av bilförmån skall dock
beräknas utan tillämpning av be-
stämmelserna i punkt 2 tredje
stycket andra meningen och punkt
4 andra stycket av anvisningarna
till 42 § nämnda lag. Värdet av
annan bostadsförmån än förmån av
semesterbostad skall beräknas i
enlighet med bestämmelserna i 8 §
tredje stycket uppbördslagen (1953:
272).

Värdet av förmåner som utgått i
annat än pengar skall beräknas i
enlighet med bestämmelserna i
kommunalskattelagen (1928:370).
Vid beräkning av värdet av bilför-
mån och kostförmån skall dock
bestämmelserna i punkt 2 tredje
stycket andra meningen och punkt
4 andra stycket av anvisningarna
till 42 § nämnda lag tillämpas
endast i enlighet med beslut av
skattemyndigheten med stöd av 5 §
lagen (1984:668) om uppbörd av
socialavgifter från arbetsgivare.
Värdet av annan bostadsförmån än
förmån av semesterbostad skall
beräknas i enlighet med be-
stämmelserna i 8 § tredje stycket
uppbördslagen (1953:272).

Om värdet av en förmån justerats
enligt 5 § andra stycket lagen
(1984:668) om uppbörd av social-
avgifter från arbetsgivare skall det-
ta anges.

Det sammanlagda värdet av förmånerna skall anges särskilt för sig.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992 och tillämpas första gången vid
1993 års taxering.

¹Senaste lydelse 1990:1136.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1992-03-18

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bengt Hamdahl, justitierådet Hans-Gunnar Solerud, regeringsrådet Anders Swartling.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 12 mars 1992 har regeringen på hemställan av statsrådet Lundgren beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, m.m.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Ulla Werkell.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	2
1 Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	2
2 Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare	5
3 Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)	6
4 Lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring	8
5 Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	9
6 Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdesskatt	11
7 Lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	13
8 Lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster	14
9 Lag om ändring i lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan	15
10 Lag om ändring i lagen (1992:000) om ändring i lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan	16
Utdrag ur regeringsprotokollet den 26 mars 1992	17
1 Inledning	17
2 Socialavgifter på vissa förmåner när förutsättningar för jämkning av förmånsvärdet föreligger	18
2.1 Bakgrund	18
2.2 Uttag av socialavgifter vid jämkning	20
2.2.1 En justeringsmöjlighet införs	20
2.2.2 Vem skall kunna begära ett beslut om ett justerat förmånsvärde	20
2.2.3 Arbetstagarens möjlighet att erhålla jämkning	22
2.2.4 Vid vilken tidpunkt skall förmånsvärdet kunna justeras	23
2.2.5 Uttagsbeskattning för mervärdesskatt	25
2.2.6 Ikraftträdande	25
3 Anställdas förvärv av aktier	26

4	Vissa övriga frågor	28	Prop. 1991/92:129
4.1	Justering av det särskilda grundavdraget för folkpensionärer	28	
4.2	Särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster	28	
4.3	Beräkning av preliminär A-skatt för den som inte tillhör svenska kyrkan	29	
5	Statsfinansiella effekter	30	
6	Upprättade lagförslag	30	
7	Hemställan	31	
8	Beslut	31	
Bilaga 1	Lagradsremissens lagförslag	32	
Bilaga 2	Lagrådets yttrande	40	